

SPRAWOZDANIE ROCZNE obejmujące okres od 03.01.2013r. do 10.12.2013 r.

Partner: Biebrzański Park Narodowy

Działanie B2 Wykup gruntów

1. Zakres oraz termin wykonania czynności:

Do dnia 10 grudnia zakupiono 83,63 ha. Grunty skupowaliśmy w cenie od 5300 do 5500 zł/ha. Kupowane były nieruchomości znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obecnej powierzchni objętej wykupami lub w granicach powierzchni podstawowej. Wszystkie działki nie różniły się istotnie siedliskowo względem siebie.

Po otrzymaniu decyzji Komisji Europejskiej o możliwości zwiększenia powierzchni wykupów, w listopadzie wyłoniono wykonawcę – negocjatora.

2. Jakie osiągnięto cele merytoryczne oraz terminowe w trakcie realizacji działania.

Działanie B2 jest realizowane przez cały czas trwania projektu. Łącznie wykupiono 83,63 ha. Działanie zrealizowano w 104,53 %. Pula niewykorzystanych środków na wykonanie wykupów wynosi 29 546,24 zł. Za powyższą kwotę mamy zamiar zakupić jeszcze około 5,5 ha. W najbliższym tygodniu zostanie dokupione 2,3 ha z dodatkowej powierzchni po przeciwnej stronie rzeki (obręb Łoje Awissa, gm. Radziłów). Jednocześnie korzystając z prawa pierwokupu zawartego w ustawie o ochronie przyrody wykupiono w rejonie alternatywnym działki obręb Okrasin: 796 (pow. 3,3065 ha), 782 (0,2952 ha) oraz w obrębie Mścichy Łąki działki nr: 117 (1,8851 ha), 588 (0,8556 ha).

Celem merytorycznym wykupu gruntów jest nabycie istniejących i potencjalnych siedlisk żerowania i gniazdowania gatunków ptaków wodno-błotnych.

SPRAWOZDANIE ROCZNE obejmujące okres od 03.01.2013r. do 10.12.2013 r.

Partner: Biebrzański Park Narodowy

Działanie C1/2 Renaturyzacja zakupionych gruntów

1. Zakres oraz termin wykonania czynności:

SPRAWOZDANIE ROCZNE obejmujące okres od 03.01.2013 r. do 10.12.2013 r.

Partner: Biebrzański Park Narodowy

Działanie C2 Kontrola i serwisowanie ogrodzenia elektrycznego, stała pomoc techniczna w projekcie.

1. Zakres oraz termin wykonania czynności:

Ogrodzenie w 2013 r. zostały rozstawione i zebrane własnymi siłami z udziałem osób/pracowników zatrudnionych w projekcie.

Ze względu na wysoki poziom wody ogrodzenia ustawiono na Rusi i Chylinach. Powierzchnia Chyliny jest nową powierzchnią, dodaną w tym roku do działań projektu. Ze względu na bardzo wysoki poziom wody w rzece, wiosenne rozlewiska 2013 r. wyróżniają się swoim zasięgiem względem poprzednich lat. Grądziki na wysokości Brzostowa prawie nie wynurzyły się spod powierzchni wody. Poziom wody utrzymywał się stale na wysokim poziomie 304 cm. Ptaki nie znalazły zbyt wielu miejsc do założenia gniazd. W Brzostowie nie było też powierzchni na tyle dużej, by można było ją ogrodzić, nie stwarzając zagrożenia dla ptaków.

Ogrodzenia ustawiono dn. 13 maja br. w Chylinach oraz 15 maja w Rusi. Oba zabrano 16 czerwca 2013 r., również z udziałem osób zatrudnionych w projekcie.

Proces montażu, powierzchnia, lokalizacja czy określenie liczby linek skutecznie ochraniających kolonie oraz wybór typu ogrodzenia podlegał konsultacjom w gronie specjalistów, by jak najefektywniej zaimplementować w/w działanie. W dolinie Biebrzy pierwszy raz zamontowano ogrodzenia ukierunkowane na ochronę kolonii lęgowych. Analiza i monitoring tego działania umożliwi ocenę możliwości wykorzystania tego typu ogrodzeń w aktywnej ochronie kolonii lęgowych ptaków w przyszłości.

Grodzenie kolonii lęgowych nie jest powszechnie stosowaną i ustandaryzowaną metodą ochrony ptaków wodnych i błotnych przed drapieżnictwem. Wcześniej takie ogrodzenia były stosowane przez pana dr D. Bukacińskiego.

2. Jakie cele nie zostały osiągnięte, proszę podać powód.

Zgodnie z założeniami projektu przez okres 4 lat jego trwania powinno zostać ogrodzone 10 ha gruntów, gdzie gnieźdzą się ptaki będące obiektem zainteresowań Projektu, tj. 2,5ha/rok. W związku z opóźnieniami w faktycznym rozpoczęciu realizacji działań, zadanie C2 nie było realizowane w 2011 r. Działanie jest w trakcie realizacji.

SPRAWOZDANIE ROCZNE obejmujące okres od 03.01.2013r. do 10.12.2013 r.

Partner: Biebrzański Park Narodowy

Działanie C4/1 Odłowy norki amerykańskiej

1. Zakres oraz termin wykonania czynności:

Wiosenne odłowy norki amerykańskiej zostały przesunięte na kwiecień. Trwały od 15 kwietnia do 5 maja. W lutym/marcu koryto Biebrzy było pokryte lodem, później nastąpiły gwałtowne roztopy, nie było możliwości rozpoczęcia odłowów wcześniej (bezpieczeństwo pracowników). W wyniku wiosennej odwilży duża ilość śniegu gwałtownie stopniała powodując rozległe wiosenne zalewy, które utrzymywały się do początku maja. Poziom wody w Biebrzy utrzymywał się na wysokim poziomie do połowy czerwca.

Powierzchnia odłowów Wierciszewo/Ruś została zamieniona na powierzchnię Olszowa Droga znajdującą się na północ od powierzchni Brzostowo. Zmiana ta wynika z niskiej łowności norki amerykańskiej na powierzchni Wierciszewo oraz odnotowanym wzrostem zagęszczenia osobników powyżej obszaru odłowów Brzostowo (wyniki tropień zimowych).

W wyniku niesprzyjających warunków pogodowych bardzo wysokiego poziomu wody w Biebrzy oraz ze względu na dużą dostępność pożywienia w naturze (późny terminu odłowów) odłowy były mało efektywne. Złapano zaledwie 4 osobniki norki. Wszystkie 4 osobniki były złapane na powierzchni Brzostowo.

Jesienią odłowy rozpoczęto 4 listopada i trwały one do 29 listopada (Brzostowo) oraz do 1 grudnia 2013 r. (Olszowa Droga). Łącznie złapano 20 norek, po 10 sztuk na transekt. Jedna ze złapanych norek miała futro barwy srebrnej.

W trakcie odłowów jesiennych doszło do zużycia sprzętu ładowarki do akumulatorów żelowych (prostownik), którą prawdopodobnie trzeba będzie dokupić. Obecnie podjęto próbę naprawy.

SPRAWOZDANIE ROCZNE obejmujące okres od 03.01.2013r. do 10.12.2013 r.

Partner: Biebrzański Park Narodowy

Działanie D4 Projekt i druk posterów wraz z ich dystrybucją

1. Zakres oraz termin wykonania czynności:

W sierpniu zlecono wykonanie projektu graficznego kalendarza na 2014 r. Projekt został wykonany i przekonsultowany pomiędzy pracownikami BbPN a IBS Białowieża. W listopadzie wyłoniono wykonawcę druku kalendarzy. W związku z opóźnieniami w papierni, kalendarz został wydrukowany i rozdystrybuowany na początku 2014 r.

Cel merytoryczny: promocja działań realizowanych w ramach Projektu.

SPRAWOZDANIE ROCZNE obejmujące okres od 03.01.2013r. do 10.12.2013 r.

Partner: Biebrzański Park Narodowy

Działanie E3A Monitoring sukcesu lęgowego

1. Zakres oraz termin wykonania czynności:

W 2013 roku wytypowano trzy powierzchnie badawcze: Szaroskie, Brzostowo oraz Wierciszewo/Ruś. Trzecia powierzchnia badawcza została dobrana ze względu na wysoki poziom wody w dolinie w tym roku. Tereny lęgowe zajmowane corocznie przez ptaki naprzeciw Brzostowa w 90% były pokryte wodą, tym samym nie stanowiły miejsc atrakcyjnych dla ptaków. Podczas prac na całym obszarze stwierdzono 223 gniazda należące do 11 gatunków ptaków wodnych i błotnych w tym 7 siewkowych i 4 z rzędu blaszkodziobych. Ptaki najliczniej występowały na grądzikach Szaroskie, gdzie odnotowano 117 gniazd należących do 5 gatunków. Najliczniej był reprezentowany krwawodziób, z 52 lęgami. Na powierzchni badawczej Brzostowo stwierdzono 85 gniazd należących do 8 gatunków ptaków. W związku z wysokim stanem wód liczebnością gniazd była niska, w porównaniu do lat ubiegłych. Na powierzchni badawczej Wierciszewo znajdowało się łącznie 22 gniazda należących do 6 gatunków. Spośród nich cztery należały do grupy siewkowych. Najliczniejszy był krwawodziób (8 gniazd) i czajki (7 gniazd).

Sukces gniazdowy na wszystkich badanych powierzchniach był stosunkowo wysoki, jednak różnił się pomiędzy nimi. Sukces gniazdowy wewnątrz obszaru ograniczonego pastuchem był wyraźnie wyższy w przypadku czajki (o 19%) i krwawodzioba (o 14%) na powierzchni próbnej Szaroskie. Rycyk wewnątrz ogrodzenia osiągnął jedynie 75% wartości spoza ogrodzenia. Natomiast na powierzchni próbnej Wierciszewo sukces gniazdowy wewnątrz obszaru ograniczonego pastuchem był wyraźnie wyższy w przypadku czajki i rycyka (wszystkie lęgi z sukcesem). Krwawodziób osiągnął natomiast jedynie 38% wartości spoza ogrodzeń. Oceniając efektywność lęgów na powierzchni Brzostowo na tle lat ubiegłych należy stwierdzić, że w 2013 roku był on znacznie lepszy niż w latach wcześniejszych.

Na wszystkich powierzchniach próbnych główną przyczyną strat w lęgach były nieznane drapieżniki.

Monitoring jest prowadzony zgodnie z metodyką ustaloną wspólnie przez BbPN i IBS.

SPRAWOZDANIE ROCZNE: obejmujące okres od 03.01.2013r. do 10.12.2013 r.

Partner: Biebrzański Park Narodowy

Działanie E3B Monitoring liczebności drapieżników

1. Zakres oraz termin wykonania czynności:

Tratwy rozstawiono 22 maja 2013 r., pierwsza kontrola odbyła się 31 maja. Kontrole zakończono 30 października. Monitoring był prowadzony zgodnie z metodyką.

Ze względu na problemy z silnikiem łodzi został on oddany do serwisu na przegląd (czerwiec 2013 r.). Również koszt naprawy silnika elektrycznego, który jest wykorzystywany w projekcie do różnych działań został rozliczony w tym działaniu (opis sytuacji w C4).

Podczas siedmiu kontroli z jedenastu wykonanych tropy norki były notowane sporadycznie. Liczba notowań spadła czterokrotnie względem poprzedniego roku. Jedną z przyczyn są warunki atmosferyczne, jakie panowały w tym sezonie, tj. częste, obfite opady deszczu, które wymywały glinę. Średni stan wód w Biebrzy notowany w Burzynie ww. okresie 2012 r. wynosił 172 cm, w 2013 r. – 239 cm. Z rozmów z wędkarzami wynika, iż liczebność norki na tym terenie zmniejszyła się względem lat ubiegłych.

Nie znaleźliśmy nadal skutecznego rozwiązania na przeciwdziałanie kradzieży tratw. Pomimo znakowania plakietkami projektu i logo Parku, jak też zamieszczoną na nich informacją o celu stawiania tratw na Biebrzy, sprzęt jest notorycznie kradziony.

Podjęmowane są starania, by jak najdokładniej maskować tratwy, mimo to zdarzają się kradzieże. Łącznie w 2013 r. 12 kompletów tratw zastało skradzionych lub uszkodzonych przez wodę!

Łącznie w 2013 r. wydano kwotę w wysokości **423 193,46zł**. Z tego udział: udział NFOŚiGW – 371 851,57 zł., udział LIFE+ 53 778,08 zł.